

PLANTILLA per escriure EL RELAT - Premi LLEGIM CIÈNCIA - Curs 2015/16

Novel·la:

GIL, M. Pilar. *Brahe i Kepler, el misteri d'una mort inesperada*. Editorial Bambú, 2011.

Projecte Premi Llegim Ciència - <http://mon.uvic.cat/premi-llegim-ciencia/>

Categoria 2 – 4t d'ESO

Modalitat B - Creus que els avenços científics ajuden a desmuntar supersticions, o bé penses que preferim atribuir a causes sobrenaturals allò que ens és difícil d'explicar i entendre? Pots posar algun exemple?

Pseudònim: Fora d'òrbita

Aquestes vacances de Nadal he estat molt ocupada. Mai diríeu per què. Un dia, al principi de les festes, remenant a les golfes de casa de la meua àvia, vaig trobar una caixa plena d'objectes antics, com ara rellotges de butxaca, plomes d'escriure, una tabaquera... i vaig entreveure-hi també un llibre vell, amb la coberta de pergami, i amb un títol escrit a mà al lloc: *Fisonomia, y varios secretos de naturaleza*. Estranyada per aquell títol, vaig agafar-lo amb delicadesa, semblava tenir molts anys. Vaig obrir la coberta i vaig trobar-hi de seguida una inscripció: "*Llibre de Joan Grau Arboní, pagès*". Segons el meu pare, aquest tal Joan Grau Arboní va ser un rebesavi de la meua besàvia, i devia viure segurament durant la segona meitat del segle XVIII.

Tenia tanta curiositat per saber de què anava, que el vaig començar a llegir, i de seguida em va enganxar. A banda de les *esses*, que semblaven *efes*, aquell llibre em feia molta gràcia, perquè les coses de què tractava eren molt curioses, i una mica de per riure. S'hi argumenta, per exemple, que podem saber el caràcter d'una persona per com és físicament. Per exemple, en el primer capítol diu que si tens els cabells prims, ets pacífic, però si els tens gruixuts i curts ets fort i segur de tu mateix. Després hi ha un seguit de fórmules pintoresques, com ara que per arrencar un queixal has de torrar una sargantana, moldre-la després i posar-te la pols a les genives, al voltant del queixal que et vols arrencar...

Després de riure-me'n una estona, però, em vaig posar reflexiva, i vaig pensar que aquest llibre transmetia, probablement, uns coneixements i unes idees que venien d'èpoques més antigues. M'he posat a pensar, també, per què pensaven així, i m'he adonat que en la societat del segle XVII i XVIII, devien subsistir-hi moltes creences antigues sobre la natura que s'han anat desmentint amb el pas dels anys, gràcies a estudis o a descobriments científics, però que en aquells moments, com que se'n desconeixien les causes, la gent les atribuïa a actes divins i sobrenaturals. Per a la gent del meu temps, tot és molt fàcil: anem a l'escola, i ens expliquen moltes coses que els científics ja han demostrat. Que en aquella època la gent (els que sabien llegir, suposo) creguessin tot allò, és relativament normal, ja que l'ésser humà, potser per la seva manera de ser, sempre ha tingut la tendència a atribuir els misteris o les coses que desconeix a éssers o presències sobrenaturals.

Realment, que la ciència hagi avançat tant en aquests últims anys és una sort que potser no valorem gaire, i segurament va ser gràcies al moviment del racionalisme, del segle XVII (el temps en què van viure Brahe i Kepler), que l'ésser humà va tenir la curiositat i l'empenta necessàries per estudiar més a fons els misteris difícils d'explicar i entendre.

Pseudònim: Fora d'òrbita

Centre de secundària i localitat: INS Vilablareix, Vilablareix

Nom del professorat: Toni Arrufat

Data: 22-01-2016